

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
עאידה תומא סלימאן
איימן עודה
יוסף עטאונה
עופר כסיף
אחמד טיבי

פ/25/363

הצעת חוק הבחירות (דרכי תעמולה) (תיקון – איסור על תעמולה גזענית), התשפ"ג–2022

הוספת סעיף 22¹ .1 בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1959¹, אחרי סעיף 22 יבוא :
"איסור על תעמולה 22. תעמולת בחירות לא תכלול תוכן גזעני."
גזענית

דבריו הסבר

מטרתה של הצעת החוק לקבוע כי בתקופת הבחירות, תיאסר תעמולה גזענית, בכל אופן ובכל אמצעי שהוא, הן בבחירות לכנסת והן בבחירות לרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות.
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, כב' השופט חנן מלצר, שהיה גם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, אף התייחס לנושא באחת מהחלטותיו בנושא זה בכתבו :
"...לשיטתי תעמולת בחירות הכוללת ביטויים גזעניים, במפורש או במשתמע, המבקשים לייחס תכונות שליליות לאדם מחמת מוצאו, גזעו, צבע עורו, דתו, הלאום שלו, מינו, נטייתו המינית, השקפתו, גילו, מעמדו האישי או השתייכותו לקבוצת מיעוט כלשהי – איננה יכולה לדור בכפיפה אחת עם עקרונות הדמוקרטיה והשוויון. לא בכדי קבע המחוקק כי מי שמטרתו או מעשיו מסיתים לגזענות מנוע מהתמודד לכנסת..." (תר"מ 154/21 המטה למאבק בגזענות בישראל נ' רשימת הבית היהודי ברמלה 2 (28.10.2018)).

גם הוועדה הציבורית לבחינת חוק הבחירות (דרכי תעמולה), בראשות נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס), דורית ביניש, המליצה בשנת 2017 לאסור על תעמולה גזענית, בכתבה :
"בכל הקשור לביטוי גזעני או מסית לאלימות סבורה הוועדה כי יש לקבוע מגבלה ברורה וחדה. תוכן

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 138.

גזעני או תוכן שמסית לאלימות אין לו מקום בחברה דמוקרטית. הוא פוגע בכבוד האדם ובעקרונות היסוד עליהם מבוססת השיטה הדמוקרטית. תוכן כזה עלול לפגוע אף בטוהר הבחירות בכך שיכול ליצור אווירת לחץ קבוצתי הפוגעת בחופש הבחירה של היחיד מצד אחד, ועלול לגרום לאפקט מצנן לקהלים שכנגדם מסיתים מצד שני (הוועדה הציבורית לבחינת חוק הבחירות (דרכי תעמולה) דו"ח הוועדה 23 (2017)).

קביעת האיסור בחוק דרכי תעמולה, כאמור, תאפשר גם ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לתת צו האוסר על קמפיין גזעני ולהורות על הסרתו לפי סעיף 17ב לחוק, אשר מסמיך את יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לתת צו המונע ביצוע מעשה עבירה לפי החוק.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן (פ/1717/24) ועל ידי חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין וקבוצת חברי הכנסת (פ/4050/24). הצעת החוק זהה לפ/4050/24 ולפיכך לא נבדקה על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בכסלו התשפ"ג (19.12.2022)